

El treball en xarxa des del Practicum de Pedagogia¹²

Autoria: M. Concepció Torres Sabaté

Correu electrònic: mariaconcepcio.torres@urv.cat

Departament de Pedagogia

Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia

Universitat Rovira i Virgili

Crta. de Valls s/n

Campus Sescelades

43007 Tarragona

Espanya

Àmbit: Experiència i anàlisi de la observació del treball en xarxa durant la realització de les pràctiques de 5è de Pedagogia.

DESENVOLUPAMENT

0. Contextualització general

La comunicació mostra l'anàlisi de la realitat del treball en xarxa de tres alumnes de l'ensenyament de Pedagogia de la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia, durant la realització de les seves pràctiques en el primer quadrimestre del curs 07-08 (octubre-novembre i desembre) de la Universitat Rovira i Virgili.

Les pràctiques es van realitzar en contextos professionals diferents:

- un EAIA
- un EAP
- un Ajuntament (Àrea de Serveis Socials)

Concepte de treball en xarxa indicat en la II Trobada de Professorat del projecte TRAMA el dia 12 de setembre de 2007: *En l'àmbit de l'educació, entenem el treball en xarxa com tota acció que, en tots els seus processos - construcció de coneixement, organització, avaluació – hi intervenen diferents professionals i/o agents amb implicacions educatives i que treballen (col·laborativament) per assolir un objectiu comú que respon a les necessitats o projectes integrals d'un context, àmbit o territori.*

En conseqüència, hi apareixen sis dimensions a l'hora de comprendre el treball en xarxa:

.la construcció de coneixement sobre una realitat social

.la perspectiva de procés

.la diversitat de professionals, agents socials i els rols que hi juguen

.el treball cooperatiu/col·laboratiu

.l'assoliment d'un objectiu comú i compartit

.la resposta a necessitats d'un context, àmbit o territori específic

¹ Comunicació presentada en el marc del 1r Congrés de Formació per al Treball en Xarxa a la Universitat. Complexitat, corresponsabilitat i construcció del coneixement, celebrat a Barcelona el 12 i 13 de febrer de 2009.

² Els autors de la comunicació es fan responsables de la correcció lingüística d'aquest document.

Aquesta identificació de sis dimensions ens permet avaluar què entenem exactament per activitat en xarxa en l'àmbit educatiu, i també distingir-se conceptualment d'altres termes i/o conceptes propers:

-el treball en xarxa es distingeix del treball comunitari perquè el primer pot abastar unitats territorials més àmplies que les de la pròpia comunitat

-el treball en xarxa es distingeix del treball cooperatiu perquè el primer pot implicar diversitat de professionals i agents

-el treball en xarxa es distingeix el treball en grup, o en equip, perquè el primer pot assolir un objectiu comú i compartit

1. El treball en xarxa en un EAIA (Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència)

(Ha realitzat les pràctiques en un EAIA l'alumne de 5è de Pedagogia, Laia Grau i Parés)

1.1 Contextualització local:

L'Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA) es troba situat a la ciutat de Reus (capital de la comarca del Baix Camp), població que l'any 2006 tenia 101.767 habitants i on actualment, predomina la població activa en un 67,94%; la població jove de 0 a 15 anys en un 17,31% i les persones grans i jubilades en un 14,75%.

La ciutat, pel que fa a la immigració, té un 3,3% de població estrangera dels quals els col·lectius predominants són els procedents d'Amèrica del Sud en un 32,5%, de països d'Europa que no pertanyen a la UE en un 23,11% i provinents d'Àfrica un 21,33%.³

Llistat de serveis i equipaments que trobem a la ciutat:⁴

Serveis infantils i d'ensenyament:

CRAE, EAIA supracomarcal, escoles públiques, escoles privades concertades, escoles privades, llars d'Infants (generalitat, municipals i privades), instituts d'estudis secundaris, centre d'educació especial, EAP (Equip d'Assessorament Psicopedagògic), CSMIJ (centre de salut mental infantil i juvenil), CDIAP (centre d'estimulació precoç) i centre de dia.

Serveis per a la tercera edat:

Centre de dia, residències mixtes, residències assistides, residències per a avis i casal d'avis.

Centres sanitaris:

Hospital, hospital de dia, ambulatoris, centres mèdics, consultoris, centres d'urgència i laboratoris d'anàlisi clíniques.

Serveis de drogodependències:

Serveis de drogodependències de l'Hospital de Sant Joan.

³ Informació estadística de la pàgina web de l'Institut d'Estadística de Catalunya: www.idescat.net

⁴ Ajuntament de Reus: www.reus.cat

Serveis per als disminuïts:

Centres de dia, residències, esplais per al temps lliure, escoles d'educació especial, centres ocupacionals i centres de treball protegit.

Serveis de salut mental:

Dispensari psiquiàtric, centres de dia, hospital psiquiàtric i CSM (centre de salut mental).

Serveis d'oci:

Centres cívics, Grups d'escoltes, esplais, clubs esportius i serveis de colònies i vacances.

Serveis de justícia i seguretat ciutadana:

Guàrdia civil, guàrdia urbana, jutjats, serveis d'assessorament tècnic i atenció a la víctima.

Altres serveis:

Centre de formació permanent i d'adults, àrea de joventut, universitat, ajuntament, consell comarcal, associacions de pares i mares d'alumnes, associacions de veïns, associacions culturals i oficina de Treball.

1.2 L'EAIA i la coordinació:

Els EAIA són organismes públics formats per equips interdisciplinars de professionals. La tasca principal és l'atenció als infants i adolescents de zero a divuit anys en situació de desprotecció, maltractament o en risc de trobar-s'hi, i de llur famílies.

L'EAIA que presentem, està en funcionament des de l'any 2001, per donar resposta a l'augment, en general de la població de la ciutat i a la vegada com aquest fet ha provocat també, l'augment del nombre de casos. D'aquesta manera la ciutat té un EAIA municipal i un EAIA supracomarcal.

El grup de treball està format pels següents professionals:

- dues pedagogues
- dues psicòlogues
- dues treballadores socials
- una educadora social

Es parteix d'un concepte de treball interdisciplinar, des d'aquesta idea, el conjunt de professionals de les diferents disciplines treballen amb un mateix objectiu, estan igualats en les seves aportacions, però alhora diferenciats en el tipus d'informació i intervenció, amb una perspectiva comuna d'elaboració i integració de les diferents aportacions.

Per tal d'organitzar-se a l'hora d'atendre els diferents casos es constitueixen dos equips, cada un d'ells, amb una pedagoga, psicòloga i treballadora social. Un equip treballa amb els casos del centre de la ciutat i l'altre dels barris perifèrics. També hi ha la figura de la coordinadora, càrrec rotatiu de caràcter anual, sense categoria jeràrquica i amb funcions de portaveu de l'equip i qui aglutina, ordena i combina les diferents tasques dels tècnics.

Aquest EAIA està relacionat directament amb EFI 2 (Equip Funcional d'Infància) Reus i Baix Camp, que a la vegada està relacionat amb el SAIA (Server Territorial d'Atenció a la Infància i Adolescència a Tarragona), aquest de la DGAIA (Direcció general d'Atenció a la Infància i Adolescència) i aquest amb el Departament d'Acció Social i Ciutadana.

Per tal que l'EAIA pugui aconseguir millor els seus objectius (suport i assessorament, canalització i atenció de casos, avaluació i intervenció dels propis programes, seguiment dels menors i detecció i prevenció de les situacions de risc social...) és necessari que s'organitzin treballs en xarxa comuns entre alguns dels serveis municipals i els de la pròpia estructura administrativa. Actualment el que més es fa és treball en equip amb una bona coordinació interna i un mínim de coordinació externa amb d'altres serveis més o menys vinculats a l'EAIA.

Coordinació interna:

En aquesta coordinació, que es fa un dia a la setmana, hi assisteixen les set professionals, i modera la coordinadora. Es repassen les tasques desenvolupades, es comparteixen els casos que en aquell moment s'estan atenent. És un espai per prendre decisions i a la vegada per expressar dubtes i opinions.

En aquestes reunions caldria tenir un ordre del dia, o un llistat dels temes prioritaris a tractar, així com també tenir l'acta de la reunió anterior, o les notes preses dels acords, etc. ja que aquests dos aspectes podrien facilitar la fluïdesa de la informació.

Coordinació externa:

Les principals coordinacions externes es donen amb els següents serveis:

Equips Bàsics d'Atenció Social i Primària (EBASP). Xarxa de Serveis Socials de base distribuïda per tot l'àmbit territorial de Reus, amb la finalitat de poder cobrir tot el territori i oferir cobertura al major nombre de població. Es divideix en cinc àrees: Ponent, Barri Gaudí, Migjorn, Nucli Antic i Llevant.

Servei de Drogodependència. Servei d'atenció a les persones que pateixen algun tipus de drogodependència. Ubicat a l'Hospital Sant Joan.

Equips d'Assessorament Psicopedagògic (EAP). Són serveis educatius multidisciplinars, que donen suport psicopedagògic al professorat dels centres docents, per tal d'oferir la resposta educativa més adequada al conjunt de l'alumnat, especialment aquell que presenta dificultats en el procés d'aprenentatge i les seves famílies.

Centres Escolars (públics, privats, concertats, d'educació especial....). Centres on s'imparteix l'escolarització obligatòria.

Entitats de lleure. Dins de l'àmbit de l'oci i del lleure podem trobar diverses entitats que ofereixen un ventall molt ampli d'activitats lúdiques dirigides a infants i adolescents.

Centre d'Atenció Primària (CAP). Els centres d'Atenció Primària estan distribuïts per tota la ciutat, per tal d'oferir els serveis sanitaris el més a prop possible de la població.

Unitat d'Atenció a la Dona. A la ciutat només hi ha una i depèn de Sanitat, atén a les dones embarassades i realitza un Servei de prevenció i assessorament a joves, etc.

Hospitals. La ciutat de Reus té l'únic Hospital de la comarca.

Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ). Depèn de l'Institut Pere Mata i ofereix cobertura sanitària en el camp de la psiquiatria i psicologia als menors de 3-4 a 18 anys.

Centre de Salut Mental (CSM). Depèn de l'Institut Pere Mata i ofereix cobertura sanitària en el camp de la psiquiatria i psicologia als adults.

Centres Residencials d'Acció Educativa (CRAE). Fins l'any 2008 hi ha hagut dos centres, actualment (2009) només hi ha un.

Centre d'Estimulació Precoç (CDIAP). Realitzen un conjunt d'actuacions assistencials i preventives adreçades a la població infantil de 0 a 4 anys, que en el període prenatal o en néixer presenten algun tipus de trastorn o es troba en el risc de patir-lo.

Recursos d'orientació laboral. La ciutat disposa de serveis d'orientació laboral públics i gratuïts que donen suport a les persones que cerquen un lloc de treball per orientant-los laboralment a través de la realització de l'estudi del seu perfil i un programa d'itinerari personal.

Tot aquest seguit de coordinacions, es fan periòdicament en la freqüència que s'indica a continuació, però en cas de requerir una informació determinada d'algun servei, es realitzen coordinacions excepcionals:

CRAE (Centre residencial d'acció educativa) – Quadrimestral
CREI (Centre residencial d'acció intensiva) – Quadrimestral
Centres d'Acollida – Quadrimestral
Diferents EAIA amb qui es comparteixen casos – Quadrimestral
Centres escolars – Semestral (novembre i abril)
CAP (Centre d'atenció primària) – Quadrimestral
Doctora X - Mensual
Servei d'Atenció a la dona – Quadrimestral
EBASP (Equip bàsic d'atenció social primària) – Setmanal
SAIA (Servei atenció infància i adolescència) – Quinzenal
Servei de drogodependències – Quadrimestral
Centre obert Illeta (drogodependències) – Quadrimestral
Comunitats terapèutiques – Puntualment
Centres penitenciaris - Anual (desembre)
CDIAP (Centre d'estimulació precoç) – Puntualment
CSMIJ (Centre de salut mental infantil i juvenil) – Quadrimestral
CSM (Centre de salut mental per adults) – Coordinacions telefòniques

Casa de dones maltractades – Puntualment
Mossos d'esquadra – Coordinacions telefòniques
IDP – Puntualment
ISEP – Puntualment
Casa Joves Vila-seca (pis per a majors de 16 anys) – Puntualment
CAF (Centre d'acolliment familiar) – Quadrimestral
Centres oberts i esplais – Puntualment

L'objectiu d'aquestes coordinacions és el poder compartir la informació que des de l'EAIA es té de les famílies i dels menors amb els diferents serveis que comparteixen el cas i adquirir-ne de nova i que ajudi a fer un seguiment més exhaustiu i complert.

La dinàmica de les reunions és comentar cas per cas, amb els diferents professionals, i registrar la informació que es facilita en un full de seguiment i posteriorment, compartir-la amb la resta de l'equip en la coordinació interna.

Tot el conjunt de coordinacions internes i externes es podrien concretar i valorar com una aproximació al treball en xarxa, ja que suposa la pluralitat i diversitat de les mirades de tots els professionals que intervenen en els casos que es deriven als EAIA.

1.3 Necessitats pel treball en xarxa a l'EAIA:

Analitzant la realitat d'aquest EAIA, podem observar que existeix una bona coordinació interna i externa, però hi ha dificultats per arribar a un bon desenvolupament de "treball en xarxa" per:

-La problemàtica del temps i la gran quantitat de casos amb els quals es treballa. Seria important gestionar d'una millor manera tot el temps de coordinació, i amb la nova llei de serveis social es pot ajudar més directament a aquesta millora.

-Manquen protocols escrits. La diversitat dels casos i els elements implicats són tant diferents que no sempre s'identifica clarament la funció de tots els membres que intervenen en cada cas.

-Encara no hi ha suficient consciència social del treball en xarxa per arribar a prendre decisions col·lateralment.

2. El treball en xarxa en un EAP (Equip d'Assessorament Psicopedagògic)

(Ha realitzat les pràctiques en un EAP l'alumne de 5è de Pedagogia, Lidia Vera Martínez)

2.1 Contextualització local:

L'Equip d'Assessorament Psicopedagògic, es troba situat al municipi de Montblanc, a la comarca de la Conca de Barberà i n'és la capital. Té una població de l'any 2006 de 6.767 habitants mentre que la comarca té una totalitat de 20.388 habitants.

És una comarca molt rural i amb quelcom d'indústria i ramaderia.

L'EAP atén a centres de diversos municipis de la comarca.

Com tots els municipis de la comarca tenen quelcom d'immigració tot i que no és molt significativa.

2.2 La coordinació a l'EAP:

L'EAP és un organisme públic format per un equip multidisciplinar de professionals. La tasca principal és la de contribuir, dins d'una perspectiva multidisciplinar i en l'estreta col·laboració amb els claustres de professors, a la necessària prevenció educativa i a un millor desenvolupament del procés educatiu i de la renovació pedagògica, el que farà possible que l'escola doni resposta a les necessitats educatives de tots els alumnes, amb les característiques individuals que siguin.

Durant l'any 1984 i fins l'any 1994 es van anar creant EAP's per tot el territori, mentre també es consolidaven els Centres de Recursos Pedagògics. Amb aquest fet des dels propis EAP's van veure la necessitat de coordinació amb altres serveis no dependents del Departament d'Educació com: Sanitat, Social, Justícia, Serveis socials municipals, etc. A partir del 1994 hi ha un decret que regula tots els serveis educatius i un d'ells és l'EAP.

EAP T-11: Conca de Barberà, està format pel següent equip: 1 Psicopedagog (director), una pedagoga, una psicòloga, una treballadora social, una logopeda (derivada del CREDA –Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius) i una auxiliar administrativa.

L'equip treballa amb els centres públics i privats concertats d'educació infantil, primària i secundària i amb els centres d'educació especial, així com també les llars d'infants. Els municipis pels quals treballa són: Montblanc, Santa Coloma, l'Espluga de Francolí, Pira, Sarra, Vimbodí, Blancafort, Vilaverd, Solivella, Barberà, Rocafort.

Tal i com passa a l'EAIA, hi ha una **coordinació interna** de tot l'equip multidisciplinar, per compartir i desenvolupar tots els casos que es treballen.

Pel que fa a la **coordinació externa l'EAP** es coordina amb:

Camps d'aprenentatge, CREDA i CRP (Centre de Recursos Pedagògic) quan hi ha la necessitat d'establir un contacte concret.

Per poder treballar més acuradament vers els casos que es deriven directament dels centres educatius, s'estableix coordinació amb:

-Tots els centres docents del territori (professors, alumnes i famílies), amb els seves respectives Comissions d'Atenció a la Diversitat.

- CAP (Centre d'Atenció Primària), i aquest en els municipis més petits té una ABS (Àrea Bàsica de Salut).
- CSMIJ (Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil), que depèn del Pius Hospital de Valls (Alt Camp).
- ONCE per treballar amb infants i joves amb discapacitat visual.
- ONA és un centre d'estimulació precoç dels CDIAP (Centres de Desenvolupament Infantil i d'Atenció Precoç).
- Plans d'Entorn, proposta que vol donar resposta a les múltiples necessitats de cada municipi per millorar la integració, dinamització i convivència dels ciutadans.
- Serveis Socials dels Ajuntaments, per prevenir la marginació i promoure la integració d'aquelles persones o famílies amb risc social.

L'objectiu de les coordinacions ajuden a millorar la resolució i actuació vers els propis casos, però podem observar que no s'arriba a generar el treball en xarxa, si l'entendem com el concepte presentat en el primer punt de la comunicació.

2.3 Necessitats del treball en xarxa a l'EAP

La gran quantitat de professionals que intervenen i el gran nombre de casos que cal atendre, dificulta el treball en xarxa, i per aquest motiu podem valorar que es desenvolupa més la coordinació que el treball en xarxa.

El fet de treballar en xarxa suposaria concretar projectes conjunts i establir protocols de treball en equip.

Quan els centres educatius tenen un gran nombre d'alumnes, també hi ha més dificultats de coordinació i més encara pensar en poder realitzar un treball en xarxa.

Es podria aconseguir un bon treball en xarxa concretant més les tasques de tots els Serveis Educatius del Departament d'Educació, buscant els punts forts i febles de cada un d'ells per aconseguir crear equips més ben coordinats i capaços de dissenyar projectes comuns, que acabarien beneficiant als usuaris de tots aquets serveis, que moltes vegades és un mateix col·lectiu. Seria una manera eficient i eficaç d'optimitzar millor els recursos.

També un element clau a millorar és la comunicació entre tots els serveis que intervenen.

3. El treball en xarxa en un Ajuntament (Serveis Socials –Pla d'inclusió-)

(Ha realitzat les pràctiques en un Ajuntament l'alumne de 5è de Pedagogia, Néstor Villacampa Oliván)

3.1 Contextualització local:

Les pràctiques es van realitzar a l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de Reus i concretament es va treballar en el Pla d'Inclusió. Les característiques de la ciutat ja han estat comentades al punt 1.1, ja que l'EAlA està a la mateixa ciutat.

Els Serveis Socials de Reus, s'entenen com un conjunt de programes, accions i serveis que tenen com a objectiu contribuir a la millora de la qualitat de tots els ciutadans i ciutadanes de la ciutat i específicament a aquelles persones que necessiten de forma temporal o permanent d'un especial suport.

Treballa a dos nivells: individual (primera acollida i atenció continuada); i a nivell comunitari (desenvolupament de programes: Menors, adolescència i família, Intervenció comunitària i convivència, Gent gran, Voluntariat, Inserció laboral, Prevenció i atenció a situacions de violència.

Com a projecte d'àmbit general en l'estructura dels Serveis Socials, hi ha el Pla Local d'Inclusió Social, (des del 2006), que es gestiona des de l'Oficina Tècnica d'Inclusió Social. A la vegada aquests serveis estan organitzats en l'Àrea de Benestar, conjuntament amb Sanitat, Pla Transversal de Discapacitats i el Pla transversal de la Gent Gran. També dins dels Serveis Socials hi ha l'Àrea de Gestió, l'Atenció primària (dividida en dues zones A i B), la Unitat administrativa i el Pla d'Inclusió Social.

Els Serveis Socials de Reus ténen els següents professionals: (Assistents socials, educadors/es socials, psicòleg/a, psiquiatra, advocats/des, treballadores familiars, monitors, mestres, administratius i conserges.

Pel que fa a l'Oficina Tècnica d'Inclusió Social hi ha els següents professionals: un tècnic superior i un tècnic mig d'inclusió social; un pedagog i educador social, i una assistenta social. A més d'altres professionals interdisciplinars que donen suport a l'oficina (experta en xarxes, una sociòloga, etc.). Participen també representants d'entitats del Tercer Sector pel grup motor de treball del pla, agents socials pels tallers de participació.

3.2 Línies del Pla d'Inclusió Social pel 2007-2008 (fase inicial) i la coordinació

Inicialment el Pla plantejava quatre accions (un observatori sobre exclusió social, una participació ciutadana, intercanvi amb altres ajuntaments i l'elaboració i programació del pla.

Els eixos plantejats són:

- 1- Anàlisi i actualització de la realitat social sobre exclusió/inclusió de la ciutat i dels perfils poblacionals que en són afectats.
- 2- Atenció a les persones en situació d'exclusió o de vulnerabilitat.
- 3- Participació ciutadana i dels agents socials en el comprimís d'una ciutat més inclusiva.
- 4- Participació i articulació de Reus en els fòrums i xarxes de cooperació i debat sobre la inclusió social.
- 5- Prevenció de les situacions d'exclusió i de necessitats emergents com acció proactiva.

Hi ha la **coordinació interna** entre tot l'equip de treball.

La participació en espais de treball, formació (seminari de treball en xarxa, plans d'entorn, etc.) i debat; realització d'estudis sobre situacions

d'exclusió; desenvolupament de processos de participació; intercanvi d'experiències en el camp social i concreció del propi pla.

Un primer treball és el Bloc A (les comissions, on han de participar entitats) i el Bloc B (tallers de participació).

Es contactarà amb les xarxes municipals ja creades (Serveis Socials, Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra, Àrees Bàsiques de Salut, Serveis Territorials....) per coordinar el projecte. I amb aquestes xarxes comença la **coordinació externa** juntament amb les entitats que formaran part de les comissions, amb l'objectiu de desenvolupar un Pla d'Inclusió proper a la realitat.

Llistat de les entitats de les Comissions:

Xarxa d'ajuntaments (per la comunicació i l'intercanvi)

Ajuntaments de: Prat de Llobregat, Salt, Sant Boi, Constantí, Sabadell, Banyoles, Pla de l'Estany. Tots segueixen les directrius de la Generalitat de Catalunya.

Comissió de Promoció Social (informació, cooperació i relació tècnica entre agents socials diversos, públic i privats)

Càrites interparroquial, Creu Roja, St. Vicenç de Paül, Consell Municipal de Gent Gran, FAVR (associacions de veïns), Fundació Pont i Gol, Associació Gitana, Dones 2000 i ARSU.

Comissió Sòcio-Laboral

Aprendre a Aprendre, IMFE (institut municipal de formació), Taller Baix Camp (taller ocupacional per joves amb discapacitat), CEPTA (consorci d'empreses), OTG (oficina de treball), Serveis Socials, UGT i CCOO (sindicats).

Comissió per la convivència

OAV, SINASS, Guàrdia Urbana, Justícia Juvenil, Regidoria de l'esport i Salut Pública.

Altres entitats: Associació de pares i mares de discapacitats Baix Camp, Lliga contra el càncer de Tarragona, Associació Familiar Malalts Mentals Dr. Francesc Tosquelles, ADRA (Agència Adventista pel Desenvolupament i Recursos Assistencials), Fundació Mossèn Fredereic Barà Cortiella "Moviment Coordinat de Promoción", Llar del Germà Jesús, Consell Comarcal Baix Camp, SOS Racisme,

Queden pendents organitzar les comissions de Salut, Residencial i Educatiu.

3.3 Necessitats de treballar en xarxa en el Pla d'Inclusió Social de l'Ajuntament:

Tot el Pla està pensat amb la necessitat d'una coordinació interdepartamental, interinstitucional i tots els agents socials de la ciutat.

Mentre l'alumne ha estat realitzant les seves pràctiques només ha pogut participar en l'anàlisi de totes les tasques fetes anteriorment (diagnòstic),

tot el procés de creació de comissions, la convocatòria i reunió de la primera comissió (promoció social) i la convocatòria de la segona comissió (sòcio-laboral).

S'avalua molt positivament la necessitat de treballar en xarxa en projectes tant amplis, tot i tenir també dificultats per desenvolupar-los eficaçment, per la gran quantitat d'agents implicats en tot el procés.

4. Conclusions

En general en les tres experiències de pràctiques hi ha concretament la coordinació molt visible en tots els processos de treball, i podríem destacar que on sí que realment hi ha treball en xarxa és dins del Pla d'Inclusió Social, segurament pel seu ampli abast social i perquè sense aquest treball seria inviable.

Pel que fa a l'EAIA i a l'EAP podem seguir mantenint, tal i com hem indicat en punts anteriors que estan realitzant més coordinació que treball en xarxa.

Recomanacions:

- En les tres experiències es pot avaluar la complexitat del treball en xarxa, ja que els aspectes urgents es prioritzen i queden pendents els importants.

- Es plantegen algunes dificultats quan es pretén actuar en el treball en xarxa i no hi ha una cultura de treball cooperatiu molt ben coordinat.

- Cal una formació pels professionals, aspecte que ha tingut en compte el Pla d'Inclusió Social que ha format els seus tècnics i ha establert xarxa de formació.

- Seria necessari dissenyar protocols o documents que ajudin a organitzar millor el treball en xarxa.

- No s'és conscient de la necessitat del treball en xarxa i com aquest pot ajudar a rendibilitzar els recursos, tot i coneixent els aspectes positius d'aquest tipus de treball.

És molt important que a partir de tots els treballs presentats, les experiències que ja existeixen sobre el treball en xarxa, es continuï potenciant la necessitat de crear noves perspectives i concretar millor la manera de desenvolupar aquest tipus de treball, ja que en tots els casos es considera positiu el seu resultat, tot i que cal estudiar com resoldre algunes de les dificultats que de vegades es creen en els grups de treball en xarxa, sobretot perquè s'ha de potenciar una cultura sobre aquesta temàtica.

La formació dels professionals és també una consideració important a tenir en compte i ara és un moment molt oportú, ja que totes les universitats de l'Estat estan immerses en el disseny de les noves titulacions, revisant continguts, estructures, etc. El treball en xarxa ha de ser un dels continguts a treballar de manera teòrica i pràctica.